

Opinnäytetyön pituus, määrä vai osaamisen kehittäminen?

30.3.2026

Pituus vai määrä

Opinnäytetyö on laajin, korkeakouluopinnoissa suoritettava yksittäinen opintokokonaisuus, jonka opiskelija tekee. Kuinka pitkä tämän pitää olla tai kuinka paljon minulla pitää olla haastateltavia tai vastaajia, ovat kaksi tavallisinta opinnäytetyön yhteydessä esitettävää kysymystä, jotka opiskelija esittää ohjaajalleen (ks. esim. Hänninen, 2016; Mannila, 2021a; Mannila, 2025, s. 208). Huoli on opinnäytteen tekijällä aito ja syvä. Ehkä hän haluaa jotakin myös konkreettista, mihin tukeutua uuden ja uhkaavan edessä.

Suuntaa antavia lukuja löytyy esimerkiksi Hirsjärven, ym. (2007, s. 238) ikonisessa tutkimusoppaassa Tutki ja kirjoita. Heidän mukaansa pro gradu -työ on pituudeltaan 60–85 sivua. Parityönä tehdyn opinnäytetyön sivumäärä on, emt. mukaan, 85–100 sivua. Ammattikorkeakoulussa on kyseessä kandintasoinen työ; joskin se on laajuudeltaan 5 op enemmän kuin mitä yliopistossa tehtävä pro gradu-tutkielma on, sillä siihen kuuluu myös empiirinen osuus.

Hirsjärvi, ym. (2007, s. 238) esittävät sivujen määrästä ja työn eri osista näkemyksensä siten, että johdanto ja tutkimuksen tausta käsittävät noin 20–30 sivua, tutkimusongelmat ja hypoteesit mahtuvat noin neljään sivuun ja vastaavasti menetelmien tulisi mahtua 6–10 sivun sisälle. Aineiston analyysi ja tulokset mahtuvat puolestaan 25–35 sivuun. Vastaavasti tarkastelu, josta käytetään myös nimeä diskussio, on pituudeltaan noin 4–6 sivua. Tästä muodostuu 60–85 sivun laajuinen kokonaisuus.

Mannila (2025, s. 215) huomauttaa, että ammattikorkeakoulussa ero pisimmän ja lyhimmän työn välillä on 93

sivua. Tämä on todella merkittävä ero. Koulutuksen alasajo määräperusteisen tuotantomallin avulla ei johda hyvään lopputulokseen. Mannila (2021b) pohti kirjoituksessaan tuotantolaitoksen rahoitusmallin sopivuudesta korkeakoulutukseen. Tuloskeskeisyyden nostaminen keskeiseen rooliin korkeakoulujen rahoituksessa ei palvele osaamisen kehittämistä. Insinöörivetoisen logiikan mukaan sisään tulevasta raaka-aineesta valmistetaan mahdollisimman tehokkaasti tuote. Kun se tulee ulos, siinä saattaa olla sellaisia puutteita, että asiakas ei olekaan tuotteeseen tyytyväinen, koska sen ominaisuudet ovat ihan jotakin muuta kuin arvolupauksen mukaan voisi olettaa. Tällä rahoitusmallilla on saatu aikaan tilanne, jossa korkeakoulujen menestyksen mittari on menestyä ja etenkin selvitä rahoitusmallin indikaattoreilla. Kuten Mannila (2021b) kirjoittaa: Ketterä oppii ja vain nopeat elävät.

Marjo Nenosen (2020) väitöstutkimuksessa käsiteltiin ammattikorkeakoulujen rahoitusmallia. Nenonen (2020, s. 15) kirjoittaa, että tulokseen perustuvaa rahoitusta hyödynnetään korkeakoulujen rahoitukseen esimeriksi Norjassa, Ruotsissa, Iso-Britanniassa, Belgiassa, Tanskassa ja Yhdysvalloissa. Suomen malli erottuu sillä, että meillä tulosperustaisen rahoituksen osuus on kansainvälisesti tarkasteltuna kärkijoukkoa. Suomessa painotetaan vahvasti tuotoksia (output). Tämä on verrokkimaihin verrattuna merkillepantava ero, joka tekee myös opettajan arjesta ja jaksamisesta haasteellista. Mannila (2021b) kirjoittaa, että tässä kohtaa pitäisi ehkä päättävien tahojen hieman pysähtyä ja tarkastella, mitä koulutuksella tosiasiallisesti tavoitellaan.

Mikä on opinnäytetyön tekemisen tarkoitus ja tavoite?

Mutta mikä on opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite? Tuskin se on mikään tietty sivumäärä tai lähteiden määrä. Opinnäytetyö (Opinnäytetyö, 2021) on laaja tehtävä, jossa tavoitteena on, että opiskelijan soveltaa siinä koulutuksessa hankittuja tietoja ja taitoja, joita hän omaa alaa opiskellessaan on saavuttanut. Hänen kykynsä analysoida ja perustella sanomansa sekä kyvykkyytensä ajatella kriittisesti pääsevät hyötykäyttöön. Opinnäytetyön avulla opiskelija osoittaa osaamisensa ja kuinka hän soveltaa tietojaan käytännössä. Oiva mahdollisuus onkin tehdä opinnäytetyö esimerkiksi harjoittelupaikkaan, josta todennäköisesti tulee tekijän vakityöpaikka, kun opinnäyte on valmis. Opinnäytetyö toimii tekijälleen käyntikorttina ja työnäytteenä kohdeorganisaatioon.

Mitä opinnäytetyötä tekemällä sitten oppii? Jos katsotaan opinnäytetyön arviointikriteereitä ja arvioidaan osaamisen kehittymistä niiden avulla (Seinäjoen ammattikorkeakoulu AMK-opinnäytetöiden arviointikriteerit, Wihi (i.a.). Myöhemmin: Arviointikriteerit.)

Arviointikriteereissä (Arviointikriteerit), joita tässä kirjoituksessa käsitellään tasolla 3–4, ovat ensimmäisenä arvioitavana kohteena aiheen valinta ja tavoitteiden asettaminen. Kun kriteereitä katsoo edelleen, on sinne kirjattu mm. aiheen ajankohtaisuus ja sen liittyminen ammattialan kehittämiseen. Aiheen valinnan harkinta ja perustelu viittaavat puolestaan siihen, että tekijä osaa perustella valintansa. Uuden tiedon saaminen alan kehittämiseen on aina tällaisten hankkeiden taustalla. Uuden tiedon saaminen edellyttää sitä, että tekijä osaa asettaa tutkimusongelmat tai opinnäytteen tehtävät rajatusti ja hän kykenee määrittelemään tavoitteet. Lisäksi tavoitteiden saavuttaminen edellyttää paneutumista. Se tarkoittaa uusien asioiden ja tulokulmien oppimista ja oivaltamista.

Sitten tulevat toisessa kohdassa prosessin etenemiseen liittyvät seikat. Käytännössähän opinnäytetyö, kuten opiskelukin, on projekti, jolla on tietty aloitushetki ja tietty valmistushetki ja tekijä itse toimii tämän prosessin projektipäällikkönä. Kuten Arviointikriteereissä (Arviointikriteerit) todetaan, arvioinnissa tarkastellaan kykyä osoittaa vastuullisuutta ja aloitteellisuutta, jotta prosessi etenee. Myös vuorovaikutustaidot kehittyvät. Opinnäytetyön aikana ohjaaja antaa kriteereihin perustuen palautetta tekeillä olevasta opinnäytteestä. Palautteen vastaanottaminen voi olla haastavaa. Arviointikriteereissä (Arviointikriteerit) on myös mainittu aikataulun suunnittelemisesta ja pysymisestä siinä riittävän hyvin.

Kolmantena ja yhtenä tärkeimpänä kohtana opinnäytteessä on tiedon hallinta (Arviointikriteerit). Kriteereissä mainitaan, että aikaisempaa tietoa on käsitelty riittävästi. Tällainen on haastava ilmaisu. Riittävä sanan sisältö todennäköisesti vaihtelee hyvinkin paljon, tekijän mukaan. Samaan hengenvetoon arviointikriteereissä (Arviointikriteerit) puhutaan teoreettisesta viitekehyksestä tai opinnäytetyön taustasta, jonka tulisi olla esitetty kattavasti. Lisäksi keskeisten käsitteiden määrittely ja käyttö on johdonmukaista. Lähteistä todetaan, että kotimaisia ja kansainvälisiä lähteitä on melko paljon ja ne kattavat pääosan aiheesta, mutta lähdekritiikki on satunnaista. Käytännön kokemus on opettanut, että opiskelija ei kykene hahmottamaan, mitä tällä tarkoitetaan käytännössä. Lähteiden tieteellisyys on jäänyt hämäräksi opiskelujen aikana eikä välttämättä oikein jakseta ottaa edes selvää, mitä sillä tarkoitetaan.

Neljäs kohta arviointikriteereissä (Arviointikriteerit) on tutkimus- ja kehittämismenetelmät. Niiden mukaan menetelmät ovat perusteltuja ja riittäviä aineistoon ja opinnäytetyön tehtäviin nähden. Aineiston tulisi olla kattava ja kerätty asianmukaisesti ja lisäksi sitä olisi pitänyt analysoida riittävästi ja menetelmän hallinta on hyvää. Aineiston tulisi olla melko luotettavaa ja edustavaa, ja eettisten kysymysten hyvä hallinta näyttäytyy myös keskeisessä roolissa. Käytännössä menetelmien hallinnassa ja analyysin tasossa on yleensä huomattavia puutteita. Esimerkiksi kvantitatiivisessa tutkimuksessa kerätään taustamuuttujat, mutta niitä ei hyödynnetä millään tavalla muuten kuin ilmoittamalla, montako mitäkin muuttujan edustamaa henkilöä osallistui tutkimukseen. Vastaavasti saatetaan kertoa, että tutkimus on kvalitatiivinen, mutta unohdetaan mainita, millä nimenomaisella menetelmällä sitä tehdään. Hirsjärvi, ym. (2007, s. 158–159) nostavat esiin Teschin alun perin vuonna 1992 tekemän listauksen. Tuota listausta on täydennetty ja siinä on nykyisin 43 nimikettä kvalitatiiviselle tutkimukselle. Toisin sanoen, jos tutkielmassa mennään vain maininnalla kvalitatiivisesta tutkimuksesta, ollaan menetelmän osaamisen osalta heikolla tasolla.

Viides arviointikriteerien (Arviointikriteerit) kohta liittyy tutkimus- tai kehittämistyön tuloksiin ja/tai tuotoksiin. Tässä haasteeksi muodostuu yleensä se, että tuotosta tai tuloksia ei kytketä tavoitteisiin ja teoriaan tai taustaan. Kun tulosten ja/tai tuotoksen pitäisi olla laadultaan ja kokonaisvaikutelmaltaan tarkoituksenmukaisia, jää myös siihen usein aukkoja, osin ehkä siksi, että tässä kohdassa halutaan jo irrottautua opinnäytteestä ja halutaan keskittyä muihin asioihin. Tulosten yhteys riittävään aineiston analyysiin tai tuotoksen dokumentaatio jää ohueksi, vaikka juuri tällaista osaamista tarvittaisiin yrityksen asiantuntijatehtävissä. Tästä syystä myöskään viimeinen kriteerien kohta ei toteudu. Siinä nimittäin arvioidaan sitä, voidaanko tuotosta tai kehittämishanketta hyödyntää alalla.

Kuudentena kohtana kriteereissä olevan tutkimus- tai kehittämistyön johtopäätösten ja pohdinnan (Arviointikriteerit) harjoittaa tekijänsä johtopäätösten ja/tai pohdinnan kirjoittamisessa ja siinä, että ne nimenomaan perustuvat tuloksiin ja tämä on myös tuotu esille. Tulosten hyödynnettävyys ja tämän

esittäminen, miten niitä voidaan käytännössä hyödyntää, ovat tämän kohdan oppimisen kohde. Lisäksi oman tekemisen kriittinen tarkastelu ja tulosten pohdinta osoittautuvat yleensä vaikeaksi tehtäväksi. Hyvin usein näkee kirjoitettavan siitä, kuinka kova työ opinnäytteen tekeminen on. Se ei ole tämän kohdan tarkoitus, vaan se, että tekijä kykenee arvioimaan käyttämäänsä menetelmään ja sitä mitä haasteita sen käyttämisessä on ja toisaalta, miten johtopäätökset tulosten perusteella on tehty ja kuinka relevantteja ne käytännössä ovat.

Oheistuotteena opiskelija kirjoittaa ensimmäisen pitkän raporttinsa. Sisällön johdonmukaisuus, kuten arviointikriteereissä (Arviointikriteerit) todetaan, on yksi tarkastelun kohde. Arvioinnissa tarkastellaan myös raportin ulkoasua, kieltä ja sen sujuvuutta sekä sitä, että tekstissä noudatetaan pääosin tieteellisen kirjoittamisen periaatteita. Raportointia onkin harjoiteltu eri muodoissa opintojen aikana. Ja kuten Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014 (Ammattikorkeakouluasetus 1129/2014) 4 §:ssä määrätään, ovat ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteet sellaiset, että tutkinnon suorittaneella on:

1) laaja-alaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä teoreettiset perusteet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijatehtävissä, 2) valmiudet seurata ja edistää oman ammattialansa kehittymistä, 3) edellytykset oman ammattitaidon kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen sekä 4) riittävä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön. Kielitaito tulee erikseen osoittaa, kuten 7 §:ssä on määrätty.

Viimeisenä arvioitavana kohtana (Arviointikriteerit) on työn julkistaminen ja esittely. Valmistunut tarvitsee yhtenä työelämätaitonaan esiintymistaitoja.

Lopuksi

Kuten edellä kerrotusta voidaan havaita, on opinnäytteellä tärkeä paikka opinnoissa ja kehittää monia työelämässä tarvittavia taitoja.

Opinnoissa opiskelija kehittää omaa osaamisen tasoaan ja opinnäytetyöllä hän näyttää oppimansa. Opinnäytteen aihe kannattaakin valita siten, että sen avulla on mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan ja ymmärrystään siitä aiheesta, josta opinnäytetyönsä tekee.

Tekoälyn käyttö opinnäytetyön tekemisen aputyökaluna on oma juttunsa. Sen vastuullinen ja tarkoituksenmukainen hyödyntäminen on järkevää, mutta oman oppimisen ja ammattitaidon näkökulmasta osaamisen ja ymmärryksen kasvattaminen on tärkeä asia.

Koulutuksen laatu on yrityksien elinoman ja menestymisen näkökulmasta tärkeä asia. Siksi kysymys, joka on pakko esittää tässä yhteydessä, on onko meillä varaa hukata osaaminen?

Margit Mannila
lehtori, KTT
SEAMK

Margit Mannila on lehtori ja KTT SEAMKissa, joka innostuu erityisesti yrittäjyydestä ja ympäristöoikeudesta.

Mannilan intohimona on uusien asioiden oppiminen ja hän jäsentää asioita mielellään kirjoittamalla.

Lähteet

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2007). *Tutki ja kirjoita* (13. painos). Otavan kirjapino Oy. Keuruu.

Hänninen, V. (2016). Kuinka paljon on tarpeeksi? Aineiston määrä laadullisessa tutkimuksessa. *Aikuiskasvatus*, *36*(2), 109–113. https://doi.org/10.33336/aik.88484

Mannila, M. (3.11.2021a). Eläytymismenetelmä on aineistonkeräämisen menetelmä. *Energiaa. Vaasan ammattikorkeakoulun verkkolehti.*https://energiaa.vamk.fi/artikkelit/osaaminen/elaytymismenetelma/

Mannila, M. (26.2.2021b). Sopiiko tuotantolaitoksen rahoitusmalli koulutuksen maailmaan? *Energiaa. Vasan ammattikorkeakoulun verkkolehti*. https://energiaa.vamk.fi/blogit/sopiiko-tuotantolaitoksen-rahoitusmalli-oppimisen-maailmaan/

Mannila, M. (2025). Opinnäytetyön pituus ammattikorkeakoulussa. (s. 208–216). Teoksessa S. Joensuu-Salo, A. Viljamaa, Anmari. M. Karvonen, Minna (toim.) (2025). *Tulevaisuuden liiketoimintaa rakentamassa: Liiketalouden alan kokoomateos 2025*- https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20251215119659

Nenonen, M. (2020). *Tulokset paranevat, miten käy laadun? Tulosperustainen rahoitusmalli koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun kehittäjänä ammattikorkeakouluissa*. (Finland Dissertations in Education, Humanities, and Theology No 157). [väitöskirja, University of Eastern Finland]. Joensuu. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-3426-0

Opinnäytetyö. (15.4.2021). *Ammattikorkeakouluopinnot.fi.*https://www.ammattikorkeakouluopinnot.fi/opinnaytetyo-8082

Seinäjoen ammattikorkeakoulu. (i.a.). *AMK-opinnäytetöiden arviointikriteerit, Wihi.* Haettu 19.3.2026. SEAMK Intra.